

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

Det er en travl aften i Las Vegas.

Denne aften, der har været Mike Tyson kamp, byen vramler med kendiser.

Og Tupac, han kommer kørende i en sort BMW.

Og hænger ud af soltaget, råber og skriver, han er i super godt humør.

Hans bedste ven, Mike Tyson, har lige vundet kampen.

Og nu skal han ud og spille på en natklub.

Op på siden af den på højre siden af bilen, der kommer der en hvid katalak rullende op.

Og fra bagsædet af bilen kommer der et semi-automatisk våben ud og åbner i.

Iconic rapper Tupac Shakur was shot her i Las Vegas.

Det er altså direkte ind på Tupac, der forsøger at kaste søren på bagsædet.

Man bliver ramt af 4 kugler.

Og så vælter Tupac ellers ud på gaden med blådets brødning.

Ha ha!

Siden 1996 har drappet været et mysterium.

Den vide katalak forsvandt ud i natten.

Og det samme gør håbet om at finde morderen på den verdensberømte og elskede rapper Tupac Shakur.

Men i slutningen af september, nærmest på 27 årsdagen, fordrappet anholder politiet den berøgtede bandelæder Kifi D.

Han sad i den bil, hvorfra de dødbærende skude mod Tupac bliver affyret.

Men hvorfor skal Tupac dø?

Det genstart i dag.

Mit navn er Thomas Thierrensen.

Tommy, kan du huske, hvor du var hende, da det kom frem, at Tupac var død?

Ja, jeg var hjemme i en lille trykke i Danmark på Midtinets værelse i sejsted uden for Silkeborg.

Og jeg kan tydeligt huske, at følelsen er forfættigst tår i øjnene, når vi skal tale om det igen.

Hvor parf jeg blev.

Og hvordan jeg føler, at der lige var et sekund, hvor hele verden er stoppet.

Tommy Kjersgård er journalist og har boet i USA af flere omgange.

Det er allerede på det lille teenage-værelse, at forholdet til Tupac for alvor sættes i gang.

Og her er der særligt en sang, der krypper indunder huden på.

Det er en sang, der hedder Brenda's Got a Baby.

Og sangen er en historiefortælling om en 12-årig pie, som er sammen med sin fætter og bliver gravid.

Hun ved ikke rigtig, hvad hun skal gøre, hun skjuler graviditeten for sin familie.

Og så føder hun barnet alene ude på badværdsskullet.

Smider det i skrællesbanden.

Og den samvittighed, der så playerer hende resten af livet, gør, at hun selv ender på gaden, sælger sin krop og bliver afhængig af crack.

Det var den gang, man hørte CD.

Så jeg var direkte over til CD-avspilleren.

Og jeg trykede på spåningen tilbage, fordi jeg havde ikke hørt rap, der var så voldsomt og som mørk i sin fortælling.

Så rappede han virkelig om det her på et helt nummer.

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

Og hvor er det gjort han?

Det ligger ikke umulbart i kortene, at Tupac skal endes som en gangster. Hvordan er hans opvækst?

Det er en opvækst, der er præget af stærke kvinder.

Hans mor er nærmest alene med ham hele vejen igennem.

Han har en tæandt om Gudmorde, der også fylder en del.

Men alle i hans familie, både kvinderne og mændene, har været involveret op igennem 70'erne og 80'erne med Black Panthers.

Som jo var sådan en revolutionær militaristisk gruppe, som sammen med mange andre grupper, kæmpede militant for de sortes rettigheder.

Han blev født og blev kaldt lesane Paris Crooks, men da han var et år, ændrede moren hans navn til Tupac Amado Shakur, opkaldt efter den sidste Inca Kaiser.

På det tidspunkt havde Spenierne overtaget Incaernes rige, og han forsøg så at gøre oprøje mod Spenierne og blev dræbt i det oprør.

Affini har sagt, hun gav ham det navn, for at han altid skulle huske på at gøre oprør og være revolutionær, og også for, at han viste, du ikke bare er en ghetto-kit, du er en verdensborger.

Okay, så fra meget tidligt så får han det her politiske fodre ind med modermelken. Hvad er det for et ungdomsliv, han lever?

Jamen han forsøger at passe sin skole, han fortæller selv i interviews, at det er svært, fordi de er så fattig, og der er så meget andet at bekymre sig om.

Men han gennemfører, og i det der vil svarte tine glaset i Danmark, der kommer han så på Skule Varts i Både til Morge, altså sådan en kunstscole.

Og det her år på Skule Varts, der blomstrer han også op, både som poet, som balletdancer, han spiller, eller dansar blandt andet, musekongen i nødeknikereren.

Så nu ved jeg ikke meget om ballet, men jeg har læst mig til, at det er en vigtig og stor rolle.

Og han begynder også at finde rappen, både via sin lyrik i dæktform, men også bare som rapper, og han er en dygtig rapper der.

Hvis man skal forstå, hvordan den unge, poetiske og balletdansende tupak ender blødene på gaden i Las Vegas, så kan man med fordel start fortællingen, da hans familie flytter fra Både til Morge i Øst til Kalifornien i Vest.

Nu bor det i det, det hedder Marine County, som er et meget, meget fattigt kvarteret lidt nord fra San Francisco.

Han oplever et hårdt miljø, hvor der ikke rigtig er nogen, der vil tale om ballet eller dæk det.

Alle andre er optaget af at få en eller anden form for livvej, og den eneste livvej, der findes på de her tidspunkt, det er kriminalitet.

Tupak rapper også selv, at det er hårdt at blive legit og stille pay the rent.

Altså du kan ikke betage din huslager, hvis du også vil være lovlige. Det er den verden, han føler til der.

Han begynder også selv at blive kriminellt, begynder at transportere stoffer og sælge stoffer i det her lokale område samtidig med, at han forsøger at få en rapkarrier i gang.

I 1991 udgiver Tupak sit første album, Tupak Alebs Now.

Anmelderne elsker den, og lyn hurtigt vælter den unge rapper sig i fans.

Det som Tupak gjorde, det var, at han fortalte nogle historier, som havde brug for at blive fortalt.

Altså om den hårde, hårde del af at bo i de etnisk samfund i USA, altså at være sort i USA eller latino i USA.

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

De historier fortalte han med en meget ro ærlighed, som virkelig ramte enormt mange.
Og så gjorde han det over beats, da egentlig var sådan for tiden i hvert fald forholdsvis poppet.
Så på den måde kombinerer han ligesom det bedste fra to genre af rappen.
Altså musik, som du kan sidde og lytte med til i bilen, og sidder nygtigt hoved til,
men tekster, der rammer et helt andet sted i kroppen og rammer der lige hjertekolen.
Musikken gør ikke bare Tupak berømt og populær.
Den gør ham også til et oplagt mål for rivaler.
Og i 1994 er det virkelig helt galt, da han er et smut i New York.
Han får en besked på sin Bieber. Det var sådan noget, man brugte dengang.
Der blev han tilbudt 70.000 dollars, da han ringer tilbage til nummer for at komme ind og lige
indspille,
bare lige enkelte vers på et nummer hos en rapper, der gerne vil have ham med.
Så han siger, jeg tager det, kører ned til Quad Studios i New York.
Og i det studie er han notorious B.I.G., som på det tidspunkt er ved at blive en kendt East Coast
rapper.
Prof Daddy er der, som er hans manager, hans direktøren for Bad Boy Records.
Og Junior Mafia, som er sådan Biggie's sling.
De hænger faktisk ud af vinduerne og hilser på Park og siger, her i vi er heroppe og kom op.
Hvor i det, han så går ind i Lobbyen, så står der to mænd med pistoler, da B.I.G. er allerede med at
gå ned på guldet
og smide deres smykker.
Rapper og dengang også stadigvæk går med meget dyre, meget store smykker.
Tupac er ikke hurtigt nok til at komme ned på guldet.
Han siger selv, at han bare ligesom tøvet lidt.
Og så lyder skudene så, og Tupac bliver ramt.
Nede i den her Lobby får sig kastet ind i en elevator for at komme væk.
Og indkommer så op i studierne.
Blødende af skudsår.
Tupac overlever det her skyderi, altså fem skud.
Tupac er jo overbevist om, at det her det var et set-up.
Det her det handlede om, at nu var han blevet en stor West Coast stjerne,
og derfor så skulle Tupac fjernes forkortet.
Det var Tupacs virkelighed.
Og derfor er det ligesom det, han begynder at have hele sitt tekstuniversum kring skrive sange mod
B.I.G. er puff.
Han lavede Hit'em Up, som er en hip-hop-klassiker.
Tupac viser, at han er ved at blive fuld gangster.
Han starter sange ude med.
Nu må du stoppe mig, hvis man ikke måske siger noget på Danmarks Radio.
Som har rettet mod B.I.G., der var en stor dring.
Og Tupac har efter sine været sammen med B.I.G.'s kone Faith Evans.
Der på det tidspunkt egentlig ikke borer sammen med B.I.G., men de er stadig ved gift.
Og det skulle have ført til nogle voldsomme skendere i mellem Faith Evans og B.I.
Og B.I. udkommer også med en sang, der hedder Who's Shocked'ya, kort efter.

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

Altså, hvem skyder der?

Som Tupac er overbeligst om, at rettet er mod ham.

Men til den dag, i dag, der er påstået på stadig stadig væk, at det nummer var indspillet, inden Tupac blev skudt, så det var egentlig ikke rettet mod ham.

Men det pustede ekstremt meget til flammerne.

Jeg tror faktisk, det var mere, end bare at puste det hele.

Det er en kæmpedunk bensin på det her bolig.

Tupac slipper med forskrejelsen.

Og i starten af 90'erne udgiver han albums og for flere roller som skuespiller i film.

Good morning.

Good morning.

Nah, this is the hell up of fucking morning.

Men ved siden af sin succes, er han også centrum i en række sager om våbenbesidelse og skyderier.

I 1995 blev han idømt 18 måneders fængsel for et seksuelt overgreb, han nægter sig skyldige.

Et fængselsophold, der ender mere at blive skælsættende for ham.

Jeg mener, det er fem måneder næsten, han sidder i, at er fuldstændig isoleret i det her fængsel.

Og på det tidspunkt er han jo psykisk ved at knække og har bare brug for at komme ud.

Og på det tidspunkt skriver Finisher Co. hans mor til ham, at familierne er løbet tørre for penge.

De har jo fået et penge på grund af pakskarriere, men nogen har taget ved at miste huset.

Der er Tupac, som ikke kan gøre noget, når han sidder i fængsel.

Og hvorfor skriver han til Chuck Knight, som på det tidspunkt er direktør, CEO ved Death Row Records,

som er det aller, aller største pladeselskab på Vestkysten.

Og Chuck Knight, han ved godt, hvor stor en chancer det her er, så han sender 15.000 dollars til Finisher Co. dagen efter.

Og så begynder han ellers at tale med Tupac og forhandle med det amerikanske rettvæsen.

Og efter 8 måneder i fængsel, der er det så, Chuck Knight, der møder op med 1,4 millioner dollars, ligger den på bordet.

Betaler for, at Tupac kan komme ud på prøveløslagelsen og hente Tupac fra Clinton Correctional Facility i en kæmpe stor limosin,

når så bliver han ellers kørt direkte i pladesstudierne for at indspille sit fjerde album.

Han er fra det første gigantisk.

Han er tidligere NFL-spiller, og så har han allerede på det her tidspunktet lige utrolig mange dumme baser.

Han har blandt andet taget sin kæreste på åben gade og hukket hendes heste hal af.

Han har været involveret i røverier i at køre folk ned.

Og Chuck Knight, han er også involveret med bender.

Så det her er en voldsomt type på alle måder.

Han har startet det her badeselskab sammen med Dr. Dre og Snoop Dogg, og de blev kæmpe store og mega rige.

Så når Tupac sidder i fængslet og bliver mere og mere desperat og gerne vil ud hans mor af løbet dør for penge,

han er selv ved at blive skør i at sidde i fængslet, og han så skriver til Chuck Knight.

Gør han det så, fordi han ser det som en fed mulighed eller fordi han ser det som den sidste

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

mulighed?

Jeg tror, at han endte med at tage til Death Row, fordi det var den mulighed han havde for hurtigt at komme ud, hurtigt for fat i en masse penge.

Men på den måde kom han jo også til at stå i en voldsom gæld til Chuck Knight.

Hvad betyder det for Tupac? Jeg bliver han indegyldig i et bandemedlem nu.

Man kan aldrig sige, at Tupac egentlig så blev bandemedlem, men han er jo band affilieret, tror jeg, han selv vil formulere det,

fordi han er sammen med Chuck Knight. Han er med den bandegruppering, det hedder Bloods, og de går med det røde tøj med det røde bandana hængende ude af baglommen, for ligesom at vise, det er det den side, vi hører til.

Og så er der Crips i LA, som er den rivaliserende bande. Så har man ligesom valgt side, hvis man tager inden blod eller rød på, all efter hvilken side du har til.

Så Tupac er jo på den måde på Bloods side, og det er helt specifikt den gruppe, det hedder Mob Perru, som Chuck Knight, han ligesom hører til,

og det er også dem, som Tupac ligesom repræsenterer.

Og så er vi tilbage i Las Vegas den 7. september 1996. Tupac og Chuck Knight har lige set Mike Tyson vinde en boksekamp.

Stemningen er god, at de forlader kampen, men de når ikke længere ind til hotel og bilen, før de møder et medlem fra den rivaliserende gruppe Crips, og situationen eskalerer.

Tupac kaster det første slag direkte i hovedet på Orlando Anderson, andre fra dem, der hedder Southside Crips.

Orlando Anderson falder i guldet, og egentlig bare til sidst kan ligge og beskytte sit ansigt og bare vente på, at det er over.

Og det er rimelig hurtigt over, fordi Tupac og Slenge vil selvfølgelig ikke fange, så det er sådan et overfald, hvor han bare får en masse tæsk og så løber de derfra.

Tupac og Chuck Knight sætter sig i en sort BMW, med deres ankturage af biler kører de gennem Las Vegas gader med kurs mod nærtlyg.

Og det er her, på den her tur, at de fire dødbæreres skudrammer Tupac.

Selvom politiet er på stedet nærmest med det samme, så finder de aldrig ud af, hvem gerningsmændene er.

De har jo det her overvågning fra NGM Grand Casino, så de godt klarer, at det har været et slagsmål, cirka tre timer inden skydderiet.

Men de er også meget hurtigt ud at sige, at vi har ingen asikte, fordi vi har ingen bevisere.

Der er jo ingen involveret, der vil fortælle, hvad der skete, hvorfor det skete.

Fordi det hele det handler om Bloods vs. Crips.

Den tuset kommer den også fra Tupacs venner, der var med den aften, altså hvem med Sjukknicht og hvem med de biler, der kørte bag ham.

Altså Sjukknicht har jo kigget direkte ind i den her videokatalak og set de mennesker, der sad dig ind. Han siger ingenting til politiet, fordi det er noget, man ordner selv, hvis det skal ordnes.

Og dem, der kører bagved, altså der er en enkelt, det er Edie Armin, en rapper der med i Outlaws, som er Tupacs gruppe.

Han fortæller, at det var en stor arm, der holdt beobnet, der kom ud af den her videokatalak.

Så det er ligesom det, de har at gå efter.

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

Det er en efterforskning, der meget, meget hurtigt ikke går nogen som heller steder hen.
I næsten 3 år 10 er Storsan stillet.

We are breaking news, Las Vegas police have arrested a man in connection with the murder of rap superstar Tupac Shakur.

Men i slutningen af september i år indkaller sheriffen i Nevada til pressemøde.

Det står hurtigt klart, at det handler om Tupac, og hele verdenspressen står klar med rullende kameraer.

Alright, good afternoon.

Sheriffen for Clark County, Nevada, står ved Eputia.

27 years.

Og han er fødselslad.

27 years.

For 27 years, the family of Tupac Shakur has been waiting for justice.

Der har været spekulation om, at vi var lige glad med sagen.

Og det er simpelthen ikke sant, som han siger.

I'm here to tell you, that was simply not the case.

It was not the case back then, and it is not the case today.

I det, at han fortæller det, kan man virkelig høre på stemme,

hvor meget det også betyder for politiavdelingen,

og vise, at vi har gjort alt, hvad vi kunne i 27 år.

Og nu har vi endelig en anholdelse.

I 90'erne var han general i den rivaliserende kripsbande,

og efterforskerne mener, at de nu kan bevise, at han er den skyldige.

We are here today to announce the arrest of 60-year-old Dwayne Keith Davis, aka Keith E.D. for the murder of Tupac Shakur.

De har fundet ud af, at Dwayne Keith E.D. Davis var i den vide kattelag.

De har også fundet ud af, at Dwayne Keith E.D. Davis var ham,

der købte det våben, som drabte Tupac.

And as they turned around, they pulled up near the passenger side of that vehicle, and immediately began shooting.

Hvad skulle Keith E.D.'s motiv være for at slå Tupac i?

Keith E.D. er unge til Orlando Anderson,

og de er jo begge to medlem af Southside Crips,

som er en af de største rivaler til Mop Peru, altså Shug Knight's Bloodsbande.

Så i det, at Mop Peru har overfaldet en af Southside Crips,

altså Orlando Anderson's medlemmer i Las Vegas, så skal det straffes.

Er politiet sikre på, at det er Keith E.D.,

der havde den store arm, der blev strukket ud af vinduet, og som skød Tupac?

Jeg tror ikke, de opvist om, at det lige præcis var den arm.

De siger egentlig ikke, at det var Keith E.D., der skød Tupac,

men de kan dømme ham for at have skudt på grund af, at det var ham, der planlode det.

Tommy, hvis man skal være lidt kynisk, så er det her jo historien

om nogle hiphopper, nogle banter, som tilbage i 90'erne bekriger hinanden,

de slår hinanden i hjælp. Og det er jo, man kan jo sige, sørgligt.

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

Men hvorfor er det noget, der alligevel i dag, 27 år efter,
får hele verdenspressen til at stemme sammen til det her pressemøde,
sultende efter at få ved, hvem det var, der gjorde det her?
Ja, men først og fremmest er det, at den mandlig skød er en af de bedste sældjende kunstnere.
Nogen søndag er han den niene bedste sældjende rapper.
Nogen søndag, og det er altså med alle store stjerner, som E.M.A. Jaycee,
Kanye West også på listen. Så han var en kæmpe musikalisk stjerne.
Men derudover, så var det jo mere, end en mandlig slår hjælp,
i hvert fald i min og i mange andre fans mening.
Det var idéer og drømme og visioner for samfundet,
som stadigvæk er ekstremt relevante for vores samfund i dag.
Omkring hvordan vi ser på kvinder, og hvordan vi behandler hinanden på tværs og raser,
og om hvordan vi skal sørge for at fordelere ridder om i samfundet,
det var noget Tupac havde på hjerte.
Hvor ser man i dag, at Tupac tanker idéer stedelive?
Man kan jo kigge på noget af den politiske elite i USA.
Kamala Harris som selv fra Kalifornien kaldte ham The Best Rapper Alive,
under valgkampen.
Obama-parret Michelle Obama har fortalt om, at hun hører Tupac.
Så der er Masa, der stadigvæk bruger Tupac,
og han inspirerer stadigvæk med sine idéer og sine dækning.
Hvad tænker du om, at Michelle Obama, altså den tidligere første kvinde i USA,
hun lytter til en rapper, som har en masse fantastiske tekster,
men jo også har hele den her anden side, den kriminelle side,
den hårdkogte, den krænkende side.
Jeg tror, at hun, ligesom jeg og utalige andre, kan se begge sider af masken.
Der var rapperen Tupac, som blev mere og mere hårdkogt.
Det gjorde vatbranchen også.
Han var igennem nogle ting, som måske kvalite kunstnerne i en lille smule i ham,
og så kan hun også se poeten og kunstneren Tupac,
der kunne fortælle de her dystere, dystere historier.
Altså der er brug for, at der er nogen, der taler de svære historier,
og taler de svære rettigheder.
Hvad betyder det for dig, for fans, hverden over,
at man nu mener at have den person, som var med til i hvert fald,
og slå Tupac ihjel?
Jeg får op i sengen, da jeg læste det her.
Det var en kolosal nyhed for mig, og jeg er sikker på,
at jeg ikke har haft den hvideste reaktion rundt omkring i verden.
Det, at der endelig kommer svar på nogle af de her spørgsmål,
det giver bare en eller anden form for ro i hele historien om Tupac.
Her slutter dagens genstart.
Den var sat sammen med Penille Grønning,
lignede Fabricius og redaktør, og sørger en elbækstod for lyddesign.

[Transcript] Genstart / Tupacs sidste vers

Mit navn er Thomas Thierrensen.

Gå på opdaleset i alle deres podcast og radioprogrammer.